

Ryhmäkoherenssikyselyt - Ohje ryhmänohjaajalle

Ryhmäkoherenssikysely on tarkoitettu kuntouttavan ryhmän sisäisen ilmapiirin ja yhteistyön sujumuuden arviointiin. Kyselyä voidaan hyödyntää kaikissa ryhmätoiminnan vaiheissa. Kyselyn avulla voidaan tunnistaa mahdolliset ryhmäytymisen haasteet, ryhmän toimivuuden heikoksi kokevat henkilöt tai kokonaiset huonosti toimivat ryhmät. Haasteiden tunnistamisesta on hyötyä erityisesti ryhmätoiminnan alkuvaiheessa, jotta voidaan tarjota hyvissä ajoin erityistä tukea. Säännöllisin väliajoin toistettuna kyselyn avulla voidaan seurata ryhmäkoherenssin kehittymistä.

Kysely pohjautuu Aaron Antonovskyn koherenssintunnetta (sense of coherence, SOC) käsittelevään malliin ja yksilön koherenssintunnetta mittaavaan kyselyyn (Orientation to Life Questionnaire, Antonovsky 1987)^{1,2,3}. Koherenssilla tarkoitetaan tunnetta, että elämä on ymmärrettävää, hallittavaa ja merkityksellistä.

20-osioinen Ryhmäkoherenssikysely (SOC-G-20) kehitettiin Kuntoutussäätiössä alun perin sydäninfarktipotilaiden kuntoutustutkimusta varten ^{4,5}. **SOC-G-20 sopii ryhmille, jonka osallistujilla on yhdistävänä tekijänä jokin sairaus.** Kyselystä kehitettiin myös **lyhennetty, 10-osioinen versio (SOC-G-10), joka sopii myös muiden kuin sairaustaustaisten ryhmien koherenssin arviointiin.** Ryhmäkoherenssikysely on osoittautunut psykometrisiltä ominaisuuksiltaan luotettavaksi ja validiteetiltaan lupaavaksi arviointimenetelmäksi ⁶.

Lähteet:

1. Antonovsky A (1979): Health, stress and coping. San Francisco: Jossey-Bass.
2. Antonovsky A (1987): Unraveling the Mystery of Health. San Francisco: Jossey-Bass.
3. Antonovsky A & Sourani T (1988): Family Sense of Coherence and Family Adaptation. Journal of Marriage and the Family 50, 79–92.
4. Julkunen J, Saarinen T, Idänpään-Heikkilä U & Sala R (2000): Sydänkuntoutuksen tuloksellisuus. Kontrolloitu seurantatutkimus. Kuntoutussäätiön tutkimuksia 63. Helsinki.
5. Valkonen J, Julkunen J & Saarinen T (2000): Sykettä ryhmässä. Polikliininen sydänkuntoutus Kuntoutussäätiössä. Kuntoutus 1, 31–39.
6. Julkunen J, Pietilä P & Gustavsson-Lilius M (2013): Kuntoutusryhmän koherenssin arviointi. Kyselymenetelmän luotettavuus ja alustavia tuloksia validiteetista. Kuntoutus 3, 5–19.

Pisteytys

Ryhmäkoherenssikysely (SOC-G-20)

Ryhmäkoherenssikyselyssä on 20 kysymystä, joihin vastataan asteikolla 1 (*ei lainkaan pidä paikkaansa*) – 5 (*pitää täysin paikkansa*). Yhteenlaskettujen pisteiden maksimi on 100, mikä kuvaa parasta mahdollista ryhmäkoherenssia. Kysymyksissä 3, 4, 7, 8, 12, 13, 14 ja 16 asteikot ovat erisuuntaisia (korkeampi pistemäärä tarkoittaa heikompaa ryhmäkoherenssia) muiden kysymysten kanssa. Tästä johtuen kysymysten 3, 4, 7, 8, 12, 13, 14 ja 16 vastaukset käännetään ennen kokonaissumman laskemista seuraavasti: 1 = 5, 2 = 4, 3 = 3, 4 = 2 ja 5 = 1.

Ryhmäkoherenssikyselystä voidaan muodostaa kokonaispistemäärän lisäksi neljä erillistä osa-aluetta, joista osa-alueet 1–3 vastaavat Antonovskyn yksilön koherenssintunnetta mittaavan kyselyn osa-alueita.

- Ryhmän toiminnan selkeys ja ymmärrettävyys (kysymykset 7, 10, 12, 18)
- Ryhmän toiminnan mielekkyys ja merkitys (kysymykset 5, 13, 16, 19)
- Ryhmän kyky hallita toimintaansa ja ongelmia (osiot 3, 4, 9, 14, 15, 20)
- Ryhmän yleinen ilmapiiri sekä ryhmän jäsenilleen antama tuki (kysymykset 1, 2, 6, 8, 11, 17)

Osa-alueiden pistemäärät lasketaan vastaavasti kuin kokonaispistemäärä, eli summataan osa-alueen kysymykset erisuuntaisten kysymysten kääntämisen jälkeen.

Lyhennetty Ryhmäkoherenssikysely (SOC-G-10)

Lyhennetyssä Ryhmäkoherenssikyselyssä on 10 kysymystä, joihin vastataan asteikolla 1 (*ei lainkaan pidä paikkaansa*) – 5 (*pitää täysin paikkansa*). Yhteenlaskettujen pisteiden maksimi on 50, mikä kuvaa parasta mahdollista ryhmäkoherenssia. Kysymyksissä 2, 5, 7 ja 8 asteikot ovat erisuuntaisia (korkeampi pistemäärä tarkoittaa heikompaa ryhmäkoherenssia) muiden kysymysten kanssa. Tästä johtuen kysymysten 2, 5, 7 ja 8 vastaukset käännetään ennen kokonaissumman laskemista seuraavasti: 1 = 5, 2 = 4, 3 = 3, 4 = 2 ja 5 = 1.

Lyhennetystä Ryhmäkoherenssikyselystä ei muodosteta erillisiä alasummia. Kaikki 20-osioisen Ryhmäkoherenssikyselyn osa-alueet ovat 10-osioisen Ryhmäkoherenssikyselyn kokonaissummassa edustettuina.